

доступу до правосуддя, яке забезпечує захист прав і свобод людей, суспільства та держави в цілому. Не на високу рівні залишається і якість національного правосуддя про що свідчить значна кількість звернень до Європейського суду з прав людини проти України, що вказує на недовіру населення до судової влади.

Література

1. Сучасні виклики та актуальні проблеми судової реформи в Україні. URL: <https://lexinform.com.ua/dumka-eksperta/suchasni-vyklyky-ta-aktualni-problemy-sudovoyi-reformy-v-ukrayini/>.

2. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 чер. 1996 р. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141.

3. Успішна судова реформа неможлива без залучення всіх стейкхолдерів, - політики та експерти. URL: <https://rpr.org.ua/news/uspishna-sudova-reforma-nemozhlyva-bez-zaluchennia-suddiv-polityky-ta-eksperty/>.

УДК 342(043.2)

Гончарук С.Т., к.ю.н., професор,
Гурченко О.Ю., здобувач вищої освіти,
другий (магістерський) рівень,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ФОРМИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ: ПОНЯТТЯ І ЗМІСТ

Під формою публічного адміністрування слід розуміти зовнішню дію, виражену суб'єктом публічного управління, яка вчиняється відповідно до закону в межах його повноважень і несе певні юридичні наслідки. Форма – термін латинського походження, означає зовнішній вигляд, обриси предмету. Нерідко ці форми ототожнюють з інструментами публічного адміністрування [1, с. 243].

Управлінська діяльність, яка здебільшого здійснюється в процесі реалізації виконавчої влади та місцевого самоврядування, реально проявляється в певних конкретних діях їх суб'єктів. Такі дії виражають зміст і характер управлінського впливу щодо самих різних управлінських ситуацій. Вони мають своє зовнішнє відображення і, як правило, певне правове вираження. Вони і служать формами публічно-управлінської діяльності.

Отже, форми публічного управління – це зовнішнє, організаційно-правове вираження конкретних однорідних дій суб'єктів публічної адміністрації, що здійснюються ними в межах їх компетенції з метою виконання поставлених перед ними управлінських завдань і функцій. Це зовнішній прояв змісту управлінської діяльності [2, с. 101]. Зокрема, це можуть бути дії суб'єктів адміністрування щодо прийняття нормативно-

правового акту, винесення постанови про притягнення винного до адміністративної відповідальності, видання індивідуального акта за заявою приватної особи, прийняття рішення за скаргою громадянина, надання адміністративної послуги тощо. Завдяки різноманітним формам досягаються найбільш доцільні і ефективні результати публічного адміністрування.

Форми публічного адміністрування органічно поєднані із завданнями, функціями та компетенцією окремих органів управління, їх посадових та службових осіб. Через такі форми суб'єкти управління реалізують свої владні повноваження, виражають свої виконавчо-розпорядчі волевиявлення з віднесених до їх компетенції питань у сфері державного управління. При цьому залежно від правового статусу того чи іншого органу управління та характеру питань, які вирішуються, способи зовнішнього вираження їх повелінь бувають різними. Наприклад, вирішення окремих питань соціально-економічного характеру Кабінетом Міністрів України виражається, як правило, у формі відповідних постанов; керівників відомств та їх підрозділів – у формі наказів; керівників місцевих державних адміністрацій – у формі розпоряджень та ін.

Завдяки застосуванню різних управлінських форм органи виконавчої влади та інші суб'єкти публічного адміністрування виконують поставлені перед ними відповідні завдання та функції в самих різних сферах суспільного життя. При цьому ці повноважні суб'єкти залежно від специфіки питання, що вирішується, в межах своєї компетенції використовують ту форму свого волевиявлення, яка передбачена в даному випадку чинним законодавством.

Ті чи інші форми публічного адміністрування в більшості випадків передбачаються нормами адміністративного права, які містяться в самих різних нормативно-правових актах, тобто, є юридично регламентованими. Це обумовлює обов'язковість їх дотримання суб'єктами управління. Крім того, на можливість застосовувати певну форму в процесі управління впливає і наявність у того чи іншого суб'єкта відповідної владної компетенції. Більшість форм управління потребують юридичного оформлення, мають відповідну уніфікацію (типовість).

Багатофункціональність публічного управління зумовлює і різноманітність визначених адміністративно-правовими нормами форм такого управління. Залежно від призначення, змісту та юридичних наслідків виділяють такі основні види форм публічного адміністрування: видання управлінських актів; надання адміністративних послуг; вчинення інших юридично значущих управлінських дій; укладання адміністративних договорів; здійснення організаційних заходів; матеріально-технічні операції.

Залежно від змісту та юридичних наслідків форми публічного

управління поділяють здебільшого на правові та неправові.

Правові форми публічного адміністрування безпосередньо пов'язані з реалізацією покладених на певний орган управління його основних функцій, з проявом компетенції тієї чи іншої посадової особи щодо реалізації своїх службових повноважень. Вони передбачають чітке юридичне вираження, дотримання належним чином регламентованої правової процедури здійснення, спричиняють настання юридичних наслідків і спрямовані на досягнення певного юридичного результату, пов'язаного з встановленням чи зміною норм права, виникненням юридичних фактів, що породжують, змінюють або припиняють відповідні адміністративно-правові відносини.

До правових форм здебільшого відносять такі, як: видання управлінських актів; надання адміністративних послуг; вчинення інших юридично значущих управлінських дій; укладання адміністративних договорів.

До неправових відносять такі форми, як здійснення організаційних заходів та матеріально-технічні операції.

Основним видом форм публічного адміністрування є правові форми.

Література

1. Загальне адміністративне право: підручник. Київ: Юрінком Інтер, 2017. 564 с.
2. Гончарук С.Т., Сопілко І.М. Адміністративне право: конспект лекцій. Тернопіль, 2018. 180 с.

УДК 342(043.2)

Гончарук С.Т., к.ю.н., професор,
Борщ Ю.О., здобувач вищої освіти, другий (магістерський) рівень,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна

ПУБЛІЧНА СЛУЖБА: ДОКТРИНАЛЬНЕ ВИЗНАЧЕННЯ, ОЗНАКИ ТА СКЛАДОВІ

Важливим суб'єктом адміністративного права, ключовим компонентом публічного адміністрування є особлива категорія людей – публічні службовці, які, перебуваючи на публічній службі, покликані на професійній основі здійснювати публічно-владні функції і в процесі своєї діяльності забезпечувати реалізацію загальносуспільного (публічного) інтересу.

Законодавче визначення поняття публічної служби вперше дано в Кодексі адміністративного судочинства України. Згідно із ст. 4 (п. 17) КАСУ публічна служба – це діяльність на державних політичних посадах, у державних колегіальних органах, професійна діяльність суддів,